

Zitting 1982–1983

17 060

Wijziging van artikel 41 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek

Nr. 6

EINDVERSLAG

Vastgesteld 9 december 1982

De memorie van antwoord gaf de leden van enkele fracties alsnog aanleiding een aantal opmerkingen te maken.

De vaste Commissie voor Justitie¹ brengt hieromtrent het navolgende verslag uit.

De memorie van antwoord gaf de leden van de R.P.F.-fractie aanleiding tot aanvullende opmerkingen, ook omdat hun inbreng in het voorlopig verslag deels onjuist geïnterpreteerd was. Zij hadden namelijk in het voorlopig verslag niet gesteld dat het onderhavige wetsontwerp strekt tot gelijkstelling van buitenechtelijke relaties met het huwelijk. Hun stelling was juist geweest dat wettelijke bepalingen niet tot concubinaat moesten leiden. Daarbij was geconcludeerd dat deze overweging (die in casu zich tegen een huwelijksverbod keert) niet opwoog tegen de wens ongeoorloofde verhoudingen tegen te gaan. Dat deze leden een huwelijk tussen de hierbedoelde aanverwanten niet als ongeoorloofd hadden aangemerkt, betekende zeker niet dat zij een dergelijk huwelijk wenselijk achtten, zeker niet in het algemeen. Zij bleven dan ook bij hun voorkeur voor een relatief huwelijksverbod met dispensatiemogelijkheid, waarvan de bezwaren hun minder groot voorkwamen dan van een schrapping van het hele verbod.

Het lid van de G.P.V.-fractie was nog niet overtuigd van de juistheid van de keuze voor schrapping van het tweede lid van artikel 41, Boek 1 BW in plaats van een huwelijksverbod met de mogelijkheid van dispensatie. Wel meende hij, dat voorkomen moet worden dat het beschikken op een verzoek om ontheffing tot een formaliteit verwordt dan wel afhankelijk wordt van het subjectieve inzicht van de beschikkende autoriteit. Ook als ervan uitgegaan zou worden, dat er als regel geen aanleiding voor de overheid bestaat om een huwelijk tussen aanverwanten in de opgaande of nederdalende lijn te beletten moet het naar de mening van dit lid mogelijk zijn een zekere waarborg te scheppen dat met name minderjarigen alleen in vrijheid kiezen voor een huwelijk met hun stiefvader of -moeder. Is het niet mogelijk – zo vroeg dit lid – voor minderjarigen een huwelijk met een aanverwant in opgaande lijn alleen mogelijk te maken met machtiging van de kantonrechter? Wellicht geeft het gebruik van het begrip «machtiging» tevens beter aan, dat de kantonrechter erop heeft toe te zien, dat er sprake is van een verleende vrije huwelijksstoemming.

¹ Samenstelling:

Leden: Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), G. C. van Dam (CDA), Kosto (PvdA), voorzitter, Salomons (PvdA), Patijn (PvdA), K. G. de Vries (PvdA), Evenhuis-van Essen (CDA), Wessel-Tuinstra (D'66), Faber (CDA), Tripels (VVD), ondervoorzitter, Buikema (CDA), Van der Burg (CDA), Schutte (GPV), Krajenbrink (CDA), Lankhorst (PPR), Van Es (PSP), Dales (PvdA), Janmaat (Centrumpartij), Korthals (VVD), Wiebenga (VVD), De Grave (VVD), Lucassen-Staутtener (VVD).

Plv. leden: Van den Bergh (PvdA), vacature (PvdA), Hermes (CDA), Stermerdink (PvdA), Van Kemenade (PvdA), Wallage (PvdA), –, Gualthérie van Weezel (CDA), Kraaijeveld-Wouters (CDA), Van Agt (CDA), Dees (VVD), Cornelissen (CDA), Gardeniers-Berendsen (CDA), Leerling (RPF), Dijkman (CDA), –, Brouwer (CPN), Van Ooijen (PvdA), Van Dis (SGP), Hermans (VVD), Jacobse (VVD), Rempt-Halmans de Jongh (VVD), Lauxtermann (VVD).

Het lid van de G.P.V.-fractie deelde de mening, dat een volgens de regels van Nederlands internationaal privaatrecht gesloten huwelijk van personen van vreemde nationaliteit niet nietig zal worden verklaard in het land van herkomst van een van beide echtgenoten. Maar hoe wordt de situatie als Nederland zal toetreden tot het Haags Huwelijksverdrag van 1978? Zal dan geen nietigheid of nietigverklaring kunnen volgen van een huwelijk dat in Nederland wordt voltrokken tussen in Nederland verblijf hebbende onderdanen van een niet bij het verdrag aangesloten land, als in dat land een verbod geldt van een huwelijk tussen aanverwanten in de rechte lijn? Of zal ook dan de mogelijkheid – of wellicht de plicht – bestaan om de voltrekking van zo'n huwelijk in Nederland te weigeren? Kan de Minister mededelen of plannen bestaan om tot het Haags Huwelijksverdrag toe te treden? Zo ja, in welk stadium verkeren deze plannen?

Met een tijdige beantwoording van deze vragen en opmerkingen acht de commissie de openbare behandeling van dit wetsontwerp voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Kosto

De griffier van de commissie,
Kerkhofs